

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 140 ΕΑΔΗΣΥ/ 2024

(άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, **10 Δεκεμβρίου 2024**, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού **Δώρου 7-9** γραφεία της, συνήλθε η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «*Αρχή*» ή «*ΕΑΔΗΣΥ*») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα, εκτελούσα χρέη Προέδρου (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)
Δημήτριος Χανής (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)

Μέλη: Βασιλική Σκαρτσούνη (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)
Δημήτριος Σταθακόπουλος (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)
Χρυσάνθη Ζαράρη (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)
Νικολέτα Κοττά (*μέσω τηλεδιάσκεψης*)

Η Πρόεδρος, κ. Ανδρονίκη Θεοδοκάτου απουσίασε αιτιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστησαν, η Εισηγήτρια, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, για χρονικό διάστημα από 01.01.2025 έως 30.06.2025, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης

δαπάνης εκατόν εβδομήντα τριών χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και δέκα λεπτών (173.387,10€) χωρίς ΦΠΑ, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).

I. Με το με αριθ. πρωτ. 20247045/18.11.2024 έγγραφο (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 11170/18.11.2024), το Πανεπιστήμιο Πειραιώς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1.1. Στις 15-12-2022 προκηρύχθηκε ανοικτός άνω των ορίων διαγωνισμός, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου Πειραιώς, ενδεικτικής συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 612.903,23€ χωρίς ΦΠΑ. Καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προσφορών ορίστηκε η 25η .01.2023. Στον διαγωνισμό κατέθεσαν προσφορές τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς.

1.2. Στις 14.03.2023 το Συμβούλιο Διοίκησης του Ιδρύματος, με απόφασή του, ενέκρινε τα Πρακτικά της επιτροπής αξιολόγησης του διαγωνισμού, σύμφωνα με τα οποία κρίθηκαν απορριπτές οι οικονομικές προσφορές τριών (3) οικονομικών φορέων και προτάθηκε η ανάδειξη ως προσωρινής αναδόχου της εταιρείας, με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ». Με την από 11.04.2024 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης εγκρίθηκε το υπ' αριθ. 20232220/03.04.2023 Πρακτικό αποσφράγισης και ελέγχου δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το οποίο προτάθηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού στην ως άνω αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο εταιρεία. Με την υπ' αριθ. 20232595/12.04.2023 (ΑΔΑ: ΨΗΒΖ469Β7Τ-3ΗΤ, ΑΔΑΜ: 23ΑWRD012493099) απόφαση του Πρύτανη του Ιδρύματος, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην ως άνω εταιρεία αντί του συνολικού ποσού των 737.247,20 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

1.3. Κατά της εν λόγω κατακυρωτικής απόφασης ασκήθηκαν οι ακόλουθες προδικαστικές προσφυγές: α) η με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 571/24.04.2023 του οικονομικού φορέα, με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», η εξέταση της οποίας ορίστηκε στις 30.05.2023 και β) η με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 582/25-04-2023 του οικονομικού φορέα, με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», η εξέταση της οποίας ορίστηκε στις 02.06.2023.

1.4. Ενόψει της ως άνω διοικητικής εμπλοκής, η αναθέτουσα, κατόπιν της από 11-04-2023 έγκρισης του Συμβουλίου Διοίκησης, με έγγραφό της προς την Αρχή, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης, ώστε να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης

χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης παροχής καθαριότητας διάρκειας έξι (6) μηνών. Επί του εν λόγω αιτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ73 ΕΑΔΗΣΥ/21.06.2023 σύμφωνη Γνώμη της Αρχής, βάσει της οποίας συνήφθη η υπ' αριθ. 26/2023 σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου, με ισχύ από 07-07-2023 έως 06-01-2024 ή μέχρι την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 160.272,00 € χωρίς ΦΠΑ.

1.5. Επί των ανωτέρω προδικαστικών προσφυγών εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 903/2023 και 929/2023 αποφάσεις του 1^{ου} Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ. Με την υπ' αριθ. 903/2023 (ΓΑΚ 571/24.04.2023) απόφαση απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της απόρριψης της προσφοράς της, έγινε όμως δεκτή κατά το μέρος που στρεφόταν κατά της αποδοχής της προσφοράς της οριστικής αναδόχου. Με την υπ' αριθ. 929/2023 (ΓΑΚ 582/25-04-2023) απόφαση απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ». Κατά των ως άνω αποφάσεων ασκήθηκαν αιτήσεις ακύρωσης/αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, οι οποίες απορρίφθηκαν με τις υπ' αριθ. Α472/2023, Α18/2024 και Α19/2024 αποφάσεις του εν λόγω Δικαστηρίου, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό όλων των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό.

1.6. Ενόψει των ανωτέρω, το Συμβούλιο Διοίκησης του Πανεπιστημίου στην από 27-02-2024 συνεδρίασή του ενέκρινε το από 19-02-2024 πρακτικό ματαίωσης του εν λόγω διαγωνισμού.

1.7. Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε η αναθέτουσα αρχή συνήψε, ενόψει κατεπείγοντος, με τη διαδικασία της διαπραγματεύσεως, την υπ' αριθ. 49/29-12-2023 σύμβαση, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, ήτοι από 07-01-2024 έως 06-07-2024 ή μέχρι την ολοκλήρωση του εν εξελίξει διαγωνισμού (αριθ. πρωτ.: 20228169/15-12-2022 διακήρυξης), προϋπολογισμού 165.322,58€ χωρίς ΦΠΑ, για την κάλυψη των αναγκών καθαριότητας στα κτήρια του Ιδρύματος.

1.8. Περαιτέρω, εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 20241872/03-04-2024 νέα διακήρυξη ηλεκτρονικού άνω των ορίων διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στα κτήρια του Πανεπιστημίου κατά τα έτη 2024, 2025 και 2026. Επί της ασκηθείσας κατά της εν λόγω διακήρυξης προδικαστικής προσφυγής και συγκεκριμένα κατά όρου αυτής που αφορούσε στα κριτήρια επιλογής, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 914/2024 απόφαση της Αρχής, σε συμμόρφωση με το περιεχόμενο της οποίας το Συμβούλιο Διοίκησης του Πανεπιστημίου, με την από 02-07-2024 απόφασή του, ενέκρινε το υπ' αριθ. πρωτ. 20244123/28-06-2024 Πρακτικό ματαίωσης του σχετικού διαγωνισμού και ως εκ τούτου ο οικείος διαγωνισμός ματαιώθηκε.

1.9. Με την από 21-05-2024 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου, αποφασίστηκε, λόγω κατεπείγοντος, η παράταση της υπ' αριθ. 49/29-12-2023 σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, ήτοι από 07-07-

2024 έως 06-10-2024, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 85.288,04€ χωρίς ΦΠΑ, με αντίστοιχη αύξηση του συμβατικού τιμήματος για το ως άνω χρονικό διάστημα.

1.10. Παράλληλα, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 20244886/22-07-2024 νέα διακήρυξη ηλεκτρονικού άνω των ορίων διαγωνισμού, με το ίδιο αντικείμενο για τα έτη 2024 (από 07-10-2024 έως 31-12-2024), 2025 και 2026, με ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών στις 09-09-2024. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής κατατέθηκαν πέντε προσφορές, οι οποίες είναι υπό αξιολόγηση. Η εν λόγω διακήρυξη αφορά στα επτά κτήρια του Πανεπιστημίου που είναι:

A. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΗΡΙΟ ΚΑΡΑΟΛΗ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 80, 24.248,05 m²

B. ΚΤΗΡΙΟ ΤΣΑΜΑΔΟΥ 78 και ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ 107, 1.378,74 m²

Γ. ΚΤΗΡΙΟ ΖΕΑΣ 80-82, 955,46 m²

Δ. ΚΤΗΡΙΟ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ 150, 2.199,85 m²

E. ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΛΑΜΠΡΑΚΗ 126, 975,93 m²

ΣΤ. ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΛΑΜΠΡΑΚΗ 21 & ΔΙΣΤΟΜΟΥ 43, 2.867,51 m²

Z. ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΝΙΚΑΙΑΣ 6.000,00 m².

1.11. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής υποβλήθηκαν οι εξής πέντε (5) προσφορές:

- ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ με δ.τ. «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS»

-SARP FACILITY MANAGEMENT ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, με δ.τ. «SARP A.E.»

-ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

-ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, με δ.τ.: ΓΕΝ-ΚΑ FACILITY MANAGEMENT A.E. και

-Η ένωση οικονομικών φορέων με την επωνυμία [.....].

1.12. Εν συνεχεία, το Συμβούλιο Διοίκησης, στην από 22 Οκτωβρίου 2024 Συνεδρίαση, ενέκρινε το υπ' αριθ. πρωτ. 20246474/18.10.2024 πρακτικό αποσφράγισης προσφορών και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, με το οποίο έγιναν αποδεκτές όλες οι προσφορές ως συμμορφούμενες με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και ορίστηκε ο πίνακας κατάταξης των υποψηφίων με την "ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ" να βρίσκεται πρώτη στη σειρά κατάταξης. Περαιτέρω, με την ως άνω πράξη του Συμβουλίου Διοίκησης αποφασίστηκε η συνέχιση του επόμενου σταδίου της διαδικασίας αξιολόγησης, που αφορά στην αποσφράγιση και αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών. Παράλληλα, με το υπ' αριθ. πρωτ. 20246581/24.10.2024 έγγραφο, ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του ως άνω σταδίου σε όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

1.13. Κατά της ως άνω απόφασης που ενέκρινε το πρακτικό αποσφράγισης προσφορών και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών, ασκήθηκαν οι εξής προδικαστικές προσφυγές: α) η από 04.11.2024 (ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1615/06.11.2024)

προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ», β) η από 04.11.2024 (ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1616/06.11.2024) προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και γ) η από 04.11.2024 (ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1635/06.11.2024) προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «ΓΕΝ-ΚΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

Για τις ως άνω προδικαστικές προσφυγές ορίστηκε ημερομηνία εξέτασης η 13.12.2024, σύμφωνα με τις υπ. αριθ. 1954/2024, 1955/2024 και 1961/2024 Πράξεις του Προέδρου του 7ου Κλιμακίου ΕΑΔΗΣΥ.

1.14. Εν τω μεταξύ, υπεγράφη η υπ' αριθ. 25/2024 (24SYMV015547146 2024-10-07) νέα σύμβαση του Πανεπιστημίου με την «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης κατόπιν σύμφωνης γνώμης της ΕΑΔΗΣΥ (Δ 108 ΕΑΔΗΣΥ/ 2024), για χρονικό διάστημα από 07.10.2024 έως 31.12.2024 ή μέχρι ολοκλήρωσης του εν εξελίξει (αριθ. πρωτ.:20244886/22.07.2024 Διακήρυξης) ηλεκτρονικού διαγωνισμού, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 77.279,78€ χωρίς ΦΠΑ.

1.15. Ενόψει των ανωτέρω, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, για τη σύναψη σύμβασης καθαριότητας από 01.01.2025 – 30.06.2025.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».*

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

3. Το υπό εξέταση αίτημα του Πανεπιστημίου Πειραιώς, που αποτελεί μη κεντρική αναθέτουσα αρχή κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170) του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: «[...] γ) 221.000 EUR ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές [...]».

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για το αιτούμενο χρονικό διάστημα, ανερχόμενη στο ποσό των 173.387,10€, χωρίς ΦΠΑ, υπολείπεται του ως άνω ορίου. Δεδομένου, όμως, ότι κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στην Αρχή στοιχεία, η συνολική πραγματική αξία των συμβάσεων ιδίου τύπου της αναθέτουσας ανέρχεται σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Όπως προεκτέθηκε, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται, ως νομική βάση του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), η εφαρμογή της οποίας εξαρτάται από τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού, β) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. Απ. 1080/2022 σκ. 6).

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των εγκρίσεων, των δημοσιεύσεων, ή της υποβολής προδικαστικών προσφυγών και αιτήσεων αναστολής και ακύρωσης από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίπτωση, συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για

απευθείας ανάθεση σύμβασης (πρβλ. ΣτΕ 1747/2011, 156/2022 ΔΕΦ Πειρ (Ακυρ.), Τμ. IV 160/2013, 182/2014 και αποφάσεις της Αρχής 1, 25, 30, 49, 73, 93/2014, 159, 160/2016, Δ61/2019, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ16ΕΑΔΗΣΥ/2022). Πλην, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ερευνητέο αν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc Δ51ΕΑΔΗΣΥ/2024, Δ123ΕΑΔΗΣΥ/2023, και μεταξύ άλλων Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022 και Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής). Εξυπακούεται δε ότι μια επιμελής αναθέτουσα αρχή οφείλει να ξεκινήσει εγκαίρως τις διαδικασίες σύναψης που συνάδουν με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.

Συναφώς, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει επανειλημμένα στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5, ΔΕΦ Πειρ 156/2022 (Ακυρωτικός Σχηματισμός) σκ. 12, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022).

Υπό την επίκληση δε της κατεπείγουσας ανάγκης, δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΣτΕ 1987/2021, Ελ. Συν. VII Τμ. 733/2022, 1494/2022, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Προς τεκμηρίωση του αιτήματος της, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι υφίσταται συνθήκη κατεπείγοντος που ανάγεται στην προστασία της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι η τρέχουσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, που συνήφθη δυνάμει της με αριθ. Δ108 ΕΑΔΗΣΥ/2024 σύμφωνης γνώμης της Αρχής λήγει στις 31.12.2024 και η εν λόγω ανάγκη δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με άλλο τρόπο. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η αναθέτουσα αναφέρει ότι για το αιτούμενο χρονικό διάστημα, το Πανεπιστήμιο θα είναι σε πλήρη λειτουργία και επομένως συντρέχουν όλως επιτακτικοί λόγοι προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, της γρίπης τύπου Α και Β και διαφόρων άλλων εποχικών ιώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου, στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς φοιτούν περίπου 11.926 προπτυχιακοί φοιτητές, 4.784 μεταπτυχιακοί φοιτητές και 415 υποψήφιοι Διδάκτορες. Απασχολείται, επιπλέον, διοικητικό και διδακτικό προσωπικό που ανέρχεται στα 324 άτομα. Ενόψει του λειτουργικού μεγέθους του ιδρύματος, είναι αδιανόητο και ιδιαίτερος επιβαρυντικός για την υγεία των φοιτητών και του προσωπικού και την εύρυθμη λειτουργία του ιδρύματος η απουσία καθαριότητας στους χώρους υγιεινής, διδασκαλίας, κίνησης, εργασίας, ως συνέπεια της μη παροχής των αντίστοιχων υπηρεσιών. Η εν λόγω ανάγκη για την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών καθαριότητας είναι επιτακτική, ανελαστική και επείγουσα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η υγεία των φοιτητών, του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού αποτελεί αναφαίρετο αγαθό.

7. Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή με το αίτημά της, επικαλείται την αλληλουχία χρονοβόρων γεγονότων (ΙΣΤΟΡΙΚΟ 1.3 -1.14), τα οποία αντικειμενικά δεν μπορούσαν να προβλεφθούν και ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της καθώς η ίδια προέβη επιμελώς και εγκαίρως στις απαιτούμενες ενέργειες. Ειδικότερα, προβάλλει ότι η διοικητική και δικαστική εμπλοκή του αρχικού διαγωνισμού, που προέκυψε λόγω της άσκησης προδικαστικών προσφυγών και των επακόλουθων ένδικων βοηθημάτων, που οδήγησαν στη ματαίωση της πρώτης διαγωνιστικής διαδικασίας, η διοικητική εμπλοκή στα πλαίσια της επόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας που εν τέλει ματαιώθηκε και επαναπροκηρύχθηκε καθώς επίσης και η άσκηση προδικαστικών προσφυγών στα πλαίσια της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας, προκάλεσαν υπέρμετρη καθυστέρηση και ανέτρεψαν τον πλήρως τον πραγματισμό της για την κάλυψη των αναγκών της. Συνεπεία των ως άνω γεγονότων, η εξέλιξη της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας παρίσταται αβέβαιη, καθώς κατά την παρούσα χρονική περίοδο, αναμένεται η εξέταση των προδικαστικών προσφυγών από την ΕΑΔΗΣΥ και η έκδοση αποφάσεων. Επιπλέον, υπάρχει η πιθανότητα οι αποφάσεις αυτές στη συνέχεια να προσβληθούν ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου, ενδεχόμενο που μπορεί να προκαλέσει περαιτέρω καθυστερήσεις, ενώ σε κάθε περίπτωση εκκρεμεί και το στάδιο του προσυμβατικού ελέγχου

8. Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι, μετά την έκδοση της υπ' αριθ. Δ108/2024 σύμφωνης Γνώμης της Αρχής, ασκήθηκαν τρεις προδικαστικές προσφυγές στα πλαίσια της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, η εξέταση των οποίων ορίστηκε για τις 13.12.2024. Η ανακύψασα διοικητική εμπλοκή συνιστά νέα απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία, κατά δίκαιη κρίση, δεν ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας. Επομένως, προκύπτει ότι η μη αναμενόμενη καθυστέρηση στον προγραμματισμό για την κάλυψη των μη επιδεχόμενων διακοπής υπηρεσιών παροχής καθαριότητας στους χώρους του Πανεπιστημίου, σε συνδυασμό με την επιτακτική ανάγκη διασφάλισης της δημόσιας υγείας, δημιούργησαν συνθήκη απροβλέπτου και έχουν ανατρέψει, εκ νέου, τον προγραμματισμό των αναγκών της αναθέτουσας, που στηρίχθηκε στην αριθ. Δ108 ΕΑΔΗΣΥ/2024 Γνώμη της Αρχής. Ενόψει των ανωτέρω, η ανάγκη κάλυψης της καθαριότητας των κτηρίων του Πανεπιστημίου Πειραιώς παρίσταται κατεπείγουσα, καθώς η διάρκεια της ισχύουσας σύμβασης εξαντλείται στις 31.12.2024. Η τήρηση των μέτρων υγιεινής στους χώρους του Πανεπιστημίου, στους οποίους καθημερινά προσέρχεται πλήθος φοιτητών, διδασκόντων και εργαζομένων, είναι επιτακτική και άπτεται της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Υπό τις συνθήκες δε αυτές, η ανάγκη εξασφάλισης αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης. Επιπλέον, η προκληθείσα, συνεπεία των ως άνω γεγονότων, καθυστέρηση ολοκλήρωσης της ανοικτής διαδικασίας, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την πραγματική αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλο τρόπο την κατεπείγουσα, άμεσα συνδεδεμένη με την προστασία της δημόσιας υγείας, ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, δεδομένης της επικείμενης λήξης της τρέχουσας σύμβασης στις 31.12.2024 (βλ. και Δ 37/2022, Δ 52/2022, Δ73/22 Γνώμες της Αρχής).

9. Όσον αφορά δε στην ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, το χρονικό διάστημα από 01.01.2025 έως 30.06.2025, ήτοι κατά προσέγγιση επτά μήνες, παρίσταται εύλογο, ενόψει του χρόνου που κατά την κοινή πείρα θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας.

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση του αναγκαίου μέτρου διασφαλίζεται με την αναφορά που συμπεριλαμβάνεται στο σχετικό σχέδιο απόφασης της αναθέτουσας αρχής ότι στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση, θα περιληφθεί ρητή επιφύλαξη περί αυτοδίκαιης και αζημίως για την αναθέτουσα αρχή λύσης αυτής, εάν στο μεταξύ και δη σε προγενέστερο χρόνο ολοκληρωθεί ο σχετικός διαγωνισμός (πρβλ. ενδεικτικά Δ108ΕΑΔΗΣΥ/2024, Δ73ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ19/2023, Δ43/2023, Δ133/2023 γνώμες της Αρχής).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, περί προσφυγής του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων του Ιδρύματος, για χρονικό διάστημα από 01.01.2025 έως 30.06.2025, ενδεικτικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης εκατόν εβδομήντα τριών χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα επτά ευρώ και δέκα λεπτών (173.387,10€) χωρίς ΦΠΑ, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2024

Η Συντάκτης

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Νικολέτα Κοττά

Ευαγγελία Κουτούπα